

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-116/23-C

Název	Střední škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Volyně, Lidická 135
Sídlo	Lidická 135, 387 01 Volyně
E-mail	skola@sos-sou.volyne.cz
IČO	60 650 478
Identifikátor	600 170 403
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Eva Klasová
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Lidická 135, Volyně Lidická 121, Volyně Náměstí Svobody 11, Volyně Domova mládeže 699, Volyně
Inspekční činnost na místě	6. 2. 2023 – 8. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Střední škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Volyně, Lidická 135 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, domova mládeže a školní jídelny. Škola poskytuje střední vzdělání s maturitní zkouškou v oborech vzdělání 63-41-M/01 Ekonomika podnikání, 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum, 75-41-M/01 Sociální činnost, 68-43-M/01 Veřejnoprávní činnost a střední vzdělání s výučním listem v tříletém učebním oboru 29-54-H/01 Cukrář. Škola dále poskytuje svým žákům po celý školní rok ubytování a stravování ve vlastních školských zařízeních – domově mládeže a školní jídelně. K termínu inspekční činnosti školu navštěvovalo 322 žáků rozdělených do 17 tříd a v domově mládeže bylo ubytováno 117 žáků v pěti výchovných skupinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy byla do své funkce jmenována v roce 2010. Část řídicích kompetencí účelně delegovala na své dvě zástupkyně. Škola má vypracovanou realistickou koncepci a strategické cíle dlouhodobého rozvoje, formulované pro školní roky 2020/2021 až 2025/2026, které vychází z analýzy předchozího období. Na základě této analýzy škola stanovila priority dalšího rozvoje, a to především v oblasti zkvalitnění vzdělávacího procesu, generační obměny pedagogického sboru, zatraktivnění školy pro větší počet zájemců o vzdělávání, zlepšování materiálních podmínek a vybudování školy jako multigeneračního komunitního centra. Opomíjená je strategie rozvoje domova mládeže. Stanovené cíle se daří naplňovat především v oblasti zkvalitňování materiálních podmínek pro vzdělávání. Nedostatky byly zjištěny ve vedení části povinné dokumentace, zejména školních vzdělávacích programů.

Aktivním zapojením do projektů MŠMT, EU či Jihočeského kraje se vedení školy daří získávat finanční prostředky, díky kterým se uskutečnila částečná modernizace budov, došlo k vybudování venkovní učebny, pořízení moderních učebních pomůcek pro teoretické i praktické vyučování, včetně digitální techniky. Modernizována byla také žaky hojně využívaná posilovna v domově mládeže.

Prostory domova mládeže výraznými úpravami od minulé inspekce neprošly a z estetického hlediska nepůsobí motivačně. V dostatečné míře však umožňují kvalitní a smysluplné trávení volného času ubytovaných žáků. Žáci mohou využívat několik společných specificky zaměřených místností pro různé aktivity či venkovní hřiště.

Výchovně-vzdělávací proces zajišťuje kvalifikovaný pedagogický sbor, rizikem je jeho vysoký věkový průměr. Částečně se již podařilo do vzdělávání zapojit nové pedagogy a ředitelka školy aktivně vyhledává další, kteří by postupně nahradili starší kolegy. Začínajícím pedagogům je věnována dostatečná pozornost, v průběhu jejich adaptačního procesu se jim dostává individuální podpory ze strany vedení školy, uvádějících učitelů a ostatních kolegů. K termínu inspekční činnosti ve škole působilo celkem 37 pedagogů, kteří navzájem komunikují zpravidla neformálně při osobních setkáních a v rámci pravidelných předmětových komisí. Zde je pozornost věnována především organizačním a formálním záležitostem výuky jednotlivých předmětů, méně konkrétním výsledkům vzdělávání a metodám práce učitelů s cílem zkvalitnění a zefektivnění výuky. Pedagogům je sice vedením školy poskytována zpětná vazba v rámci hospitační činnosti, žádoucí jevy, např. efektivnější výukové formy a motivační techniky výuky však nebyly ve sledované výuce v dostatečné míře patrné. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je přehledně sestaven pro jednotlivé školní roky, vychází zejména z potřeb školy při

současném respektování osobních zájmů a preferencí jednotlivých pedagogů. Příznivý dopad na zapojení pedagogů do dalšího vzdělávání má přesunutí řady akcí do online prostoru a organizování vzdělávání pedagogů přímo ve škole. Podrobnější vyhodnocení přínosu do výuky však chybí. V části sledovaných hodin nebyly adekvátně využívány aktivizační metody nebo větší škála prvků formativního hodnocení pro zvýšení efektivity výuky.

Ke zkvalitnění vzdělávání významně přispívá spolupráce s externími partnery. Při realizaci svých záměrů škola dlouhodobě spolupracuje kromě zřizovatele zejména s několika partnery v oblasti praktické výuky, kteří poskytují žákům možnost plnění odborné praxe v reálném pracovním prostředí, kde mohou ověřovat a rozvíjet teoretické znalosti. Nově se škole podařilo zajistit žákům studijního oboru veřejnoprávní činnost odbornou praxi v místních institucích veřejné správy. V mezinárodním měřítku probíhá spolupráce školy s partnerskými školami v Německu, která umožňuje žákům i pedagogům výměnné studijní pobyty.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován v teoretické výuce střední školy. Výuka v hospitovaných hodinách probíhala v klidném prostředí, byla srozumitelná a svou náročností odpovídala věku i schopnostem žáků. Převažovala zde příjemná a vstřícná pracovní atmosféra, respektující, přátelský způsob komunikace mezi žáky a pedagogy, ve většině sledovaných hodin žáci bez obav pokládali otázky a sdělovali své postřehy. Byla dodržována nastavená pravidla, výuka byla v různé míře doplňována názornými pomůckami a praktickými ukázkami. Zpravidla byl jasně stanoven cíl hodiny. Menší pozornost byla věnována využití mezipředmětových vztahů a rozvoji postojů žáků. Ve většině sledovaných hodin byla pedagogicky efektivně využita didaktická technika, která vhodně podpořila názornost výuky.

Ve většině sledovaných hodin převažovala frontální výuka cíleně doplněná vysvětlováním odpovídajícím věku a schopnostem žáků, zpravidla obohacená o řízenou diskuzi, v některých případech také o samostatnou práci a ve výuce jazyků také o práci ve dvojicích. Někteří vyučující vhodně vedli žáky k využívání vlastních zkušeností z reálného života a poskytovali žákům dostatek času pro formulaci odpovědí. Vyučující nevyužívali v dostatečné míře metody a formy práce směřující k vyšší aktivitě žáků, nevěnovali v potřebné míře pozornost rozvoji kompetencí, kritického myšlení žáků a nevyužívali diferenciaci zadávaných úkolů, např. směrem k nadaným žákům. Hodnocení výkonů žáků a míry úspěšnosti při plnění zadaných úkolů prováděli především vyučující, méně prostoru bylo věnováno sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků. Výuka cizích jazyků byla vedena v cílovém jazyce s případným doplněným překladem v českém jazyce. Převažoval řízený rozhovor se žáky, ne vždy byla výuka dostatečně cílena na rozvoj řečových dovedností. Aktivizace žáků se dařila v různé míře. Hodiny byly připraveny, ale časové rozvržení často neumožnilo závěrečné shrnutí hodiny ve vztahu k učení žáků a zhodnocení dosaženého vzdělávacího cíle hodiny. Nedostatečná nabídka širšího spektra vyučovacích metod neposkytovala žákům dostatečný prostor pro jejich samostatnou činnost, bádání a rozvoj kritického myšlení a vedla u některých žáků k pasivitě a ztrátě pozornosti. Rozvoj jazykových kompetencí významně podporují zahraniční pobyty žáků a vyučujících v rámci spolupráce se zahraničními partnery v Německu.

Teoretickou výuku v učebnách škola vhodně doplňuje dalšími aktivitami, především tematicky zaměřenými exkurzemi, přednáškami a besedami, orientovanými na profesní rozvoj, sociální dovednosti a prevenci rizikového chování žáků. Účast na charitativních akcích vede k rozvoji sociálního citění žáků. Nadané žáky škola cíleně zapojuje do

předmětových soutěží, olympiád a sportovních akcí, ve kterých reprezentují školu na školní, okresní a příležitostně i krajské úrovni. Zapojení žáků do těchto aktivit vede ke zvýšení atraktivity studia a motivace žáků k učení.

Domov mládeže úzce spolupracuje se střední školou a účelně navazuje na školní vzdělávání. Výchovná činnost je zaměřena především na domácí přípravu, k podpoře aktivního vyžití ubytovaných žáků nabízí domov mládeže kroužky sportovního, výtvarného či uměleckého charakteru. Vychovatelé respektují princip dobrovolnosti, spolupracují s třídními učiteli a zákonnými zástupci s cílem předcházet studijním a výchovným problémům. V monitorování a vyhodnocování výchovně-vzdělávací činnosti domova mládeže byly zaznamenány dílčí nedostatky, o zapojení žáků do jednotlivých kroužků a vyhodnocení jejich činnosti nebyla v průběhu inspekční činnosti k dispozici žádná dokumentace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Individuální a skupinové výsledky vzdělávání žáků zjišťuje škola obvyklými způsoby, především písemným a ústním zkoušením, eviduje je v elektronické podobě a hodnotí ve čtvrtletních intervalech na jednáních pedagogické rady. Vedení školy analyzuje výsledky vzdělávání žáků, přehledná zhodnocení celkových výsledků a úspěšnosti při závěrečných i maturitních zkouškách jsou zveřejňována ve výročních zprávách na úrovni jednotlivých tříd. Vhodným podpůrným zdrojem informací pro vedení školy byla dotazníková šetření mezi pedagogy, žáky i rodiči zaměřená na zjišťování názorů na kvalitu vzdělávání během distanční výuky.

Škola v uzavřeném školním roce zaznamenala asi šestinu žáků s vyznamenáním a přibližně pět procent jich neprospělo. Žákům je poskytována vhodná podpora v případě školní neúspěšnosti, nejčastěji formou individuální konzultace nebo doučování. Škole se daří zvládat míru absence, která je přiměřená. Neomluvené hodiny byly zaznamenány a adekvátně řešeny výchovnými či kázeňskými opatřeními. Pozitivem pro možnou motivaci žáků je mnoho udělovaných pochval třídních učitelů a ředitelky školy, zejména za reprezentaci školy v soutěžích.

Důležitým ukazatelem kvality poskytovaného vzdělávání je úspěšnost žáků u maturitních zkoušek. Ve zkušebním roce 2022 uspěly přibližně dvě třetiny žáků, dlouhodobě nejvyšší úspěšnost zaznamenává studijní obor přírodovědné lyceum. Ve společné části maturitní zkoušky v roce 2022 jsou výsledky žáků oboru sociální činnost a oboru veřejnosprávní činnost výrazně horší v rámci dané skupiny oborů vzdělání. Hrubá neúspěšnost žáků studijního oboru přírodovědné lyceum a oboru ekonomika a podnikání je v rámci dané skupiny oborů vzdělání v České republice srovnatelná. Výsledky žáků ve společné části maturity v předmětu anglický jazyk se v rámci srovnání dlouhodobých trendů výrazně zlepšují ve studijních oborech sociální činnost a veřejnosprávní činnost. Průběžná hodnocení žáků v předmětu anglický jazyk kromě toho výrazně korespondují se závěrečnými. Na druhou stranu průběžné výsledky v předmětu český jazyk a literatura se závěrečnými vykazují nízkou korelací. Mezi neúspěšné žáky u maturitní zkoušky patří žáci se slabšími výsledky při přijímání i v průběhu vzdělávání, zároveň tito žáci neuspějí často z více předmětů. Neúspěšností žáků u maturitní zkoušky se do určité míry zabývají předmětové komise, vyhodnocení účinnosti přijímaných opatření však chybí. Škola dlouhodobě vykazuje vysokou úspěšnost žáků u závěrečných zkoušek v oboru cukrář. Činnost metodické komise tohoto oboru je velmi funkční a má příznivý dopad na výsledky vzdělávání.

Velmi zdařilým přínosem v oblasti hodnocení vzdělávacího procesu jsou žákovská portfolia, která byla zavedena ve všech ročnících oboru cukrář a v prvních ročnících maturitních oborů. Žáci každý týden vkládají do uspořádaného souboru fotodokumentaci a popis své práce. Takto archivované výsledky žáků přehledně mapují individuální vývoj praktických dovedností a umožňují žákům i pedagogům sledovat proměnu pracovních výsledků v průběhu studia. Poskytují také žákům dostatečnou zpětnou vazbu a prostor pro sebehodnocení a sebereflexi.

Školní poradenské pracoviště tvoří kvalifikovaná výchovná poradkyně a metodička prevence. Výchovná poradkyně cíleně eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, zajišťuje potřebnou informovanost pedagogického sboru o doporučených podpůrných opatřeních a kvalitně spolupracuje se školským poradenským zařízením. Žákům s potřebou podpůrných opatření škola poskytuje potřebnou podporu podle stanovených doporučení. Účinnost těchto doporučení škola průběžně sleduje. Případné vážnější problémy funkčně řeší výchovné komise, využívána je také možnost spolupráce s odborníky v oblasti sociálně patologických jevů. Do strategie prevence školy jsou vhodně zapojováni všichni pedagogičtí pracovníci formou spolupráce s výchovným poradcem a metodikem prevence a formou vzdělávacích akcí pro pedagogy. Adaptační kurzy pro žáky nastupující do prvních ročníků podporují vytváření pozitivních vztahů v třídním kolektivu a napomáhají prevenci školní neúspěšnosti. Na základě spolupráce třídních učitelů a kariérového poradce škola dlouhodobě získává užitečné informace o uplatnění absolventů, úspěšnosti přijetí na konkrétní vysoké školy či zapojení do praxe, které vhodně využívá.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti došlo k výraznému nárůstu počtu žáků a ubytovaných v domově mládeže.
- Došlo k oddělení funkce kariérového poradce, který absolvoval kvalifikační studium.
- Bylo rozšířeno praktické vyučování v oborech veřejná správa, ekonomika podnikání a přírodovědné lyceum.
- V materiální oblasti došlo k výraznému zlepšení podmínek pro odbornou praxi oboru cukrář, rekonstrukcí prošla část hlavní budovy školy, podařilo se modernizovat pomůcky do výuky včetně digitální techniky.

Silné stránky

- Při hodnocení výsledků vzdělávání jsou využívána kvalitní žákovská portfolia, která jsou přínosným nástrojem formativního hodnocení žáků, neboť poskytují přehledné podklady ke sledování individuálního rozvoje a podporují sebereflexi žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve výuce nejsou dostatečně využívány formy a metody aktivního učení žáků, není systematicky využíván potenciál interaktivního hodnocení jako motivační nástroj a prostředek ke zkvalitnění pokroku každého žáka.
- Domov mládeže nemá jasně formulované vize a realistickou strategii rozvoje podstatnou pro své další směřování. Tato skutečnost vede k omezení efektivity výchovně-vzdělávací činnosti tohoto školského zařízení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- V oblasti teoretického vyučování více využívat formy a metody aktivního učení, provádět vyhodnocování stanovených cílů, vést žáky k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení, zaměřit se na rozvoj kritického myšlení a kreativity žáků.
- Jasně formulovat cíle, vizi a realistickou strategii rozvoje domova mládeže a průběžně vyhodnocovat naplňování těchto cílů.
- Zkvalitnit vedení povinné dokumentace školy a domova mládeže.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny ke dni 1. 1. 2022
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 6. 2. 2023
3. Jmenování ředitelky Střední školy a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky s účinností od 1. 1. 2010
4. Školní vzdělávací programy vzdělávacích oborů 29-54-H/01 Cukrář, 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání, 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum, 75-41-M/01 Sociální činnost, 68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost
5. Školní vzdělávací program – Domov mládeže platný od 1. 9. 2010
6. Školní řád s účinností od 1. 9. 2022
7. Provozní řád z 1. 9. 2021 (Provozní řád domova mládeže, Provozní řád školní jídelny, provozní řady odborných učeben)
8. Plán dlouhodobého rozvoje školy pro školní roky 2020/2021 – 2025/2026
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2022/2023
11. Dokumentace k výchovnému poradenství
12. Minimální preventivní program vč. Strategie předcházení školní neúspěšnosti studentů – školní rok 2022/2023 , Závěrečná zpráva o plnění preventivního programu ze školní rok 2021/2022
13. Školní matrika
14. Doklady o přijímacím řízení a ukončování vzdělávání za školní rok 2021/2022
15. Třídní knihy – školní rok 2021/2022 a 2022/2023
16. Rozvrhy hodin – školní rok 2022/2023
17. Záписy z pedagogických rad – školní rok 2021/2022 a 2022/2023
18. Plán hospitační činnosti na školní rok 2022/2023
19. Plán kontrolní činnosti na školní rok 2022/2023
20. Záznamy z porad metodických komisí od školního roku 2021/2022
21. Personální a mzdová dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci a dalším vzdělávání) – vzorek
22. Dokumentace k zajištění BOZ (revize sportovního zařízení, seznámení se školním řádem – poučení o pravidlech BOZ)
23. Kniha úrazů – školní rok 2021/2022 a 2022/2023
24. Inspekční zpráva čj. ČŠIC-214/16-C

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Markéta Křivánková, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Martina Baarová, školní
inspektorka

Mgr. Ivan Bartoš, Ph.D., školní inspektor

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.